

שניים ממפקדי הלח"י

שדרכיהם הפוליטיות

נפרדו, מחשידים

זה את זה:

אתה סוכן

סובייטי!

אבל נוכח החשדות הודונות שהעלה שייב הפעם כלפיו, לא יכול היה עוד ילין-מור לשתוק. מסקד הלח"י לשעבר, שהחודש מלאו לו 60 שנה, והעוסק ב"הכנת פירסום וזכרונותיו מתקופת המחתרת, החליט להשיב מלחמה. הוא עשה זאת בצורת מאמר מוחץ שפירסם השבוע, שלא משך תשומת-לב מיוחדת, אך הכולל בתוכו עובדות מרעישות.

חברי אצ"ל

בקומסומול

בצורה דומה מפרץ ילין-מור גם את תמיהתו של שייב על שמצא לבנון לספר את סיפור ההצעה הסובייטית ליוסף גלזמן רק בשנת 1973. הוא מוכיח כי פירסם את דבר ההצעה הסובייטית למפקד ה"אצ"ל בולנא ברמזים עוד ב-1944 בת קופת המחתרת, וכי פרש אותה בהרחבה בכתיבה אחרת עוד בשנת 1961.

כדי להכין מה היו פרטי אותה הצעה סובייטית המעוררת עתה מחלוקת, כדאי לתאר קצת את רקע ההצעה, שלא הגיעה מעולם לכלל מימוש. ילין-מור היה קצין נציבות בית"ר ב"אראשה ערב מלחמת העולם השנייה. בראש מיפקדת בית"ר בפולין עמד אז בגין שהביא עימו למיפקדה את ישראל שייב, שהיה אז מורה בסמינר בולנא.

ב-1937 החל יאיר שטרן, ששהה אז חצי שנה בארץ-ישראל וחצי שנה בפולין, לארגן את תאי האירגון הצבאי הלאומי בפולין. ילין-מור הצטרף לאצ"ל שהיה מורכב מתאים קונספירטיביים שהקדישו את זמנם לאימונים בנשק ושחבריהם לא היו בהכרח חברי בית"ר. הוא גם ערך את עיתון האצ"ל בפולין, די טאט, שהפך לעיתון יומי.

כאשר פרצה מלחמת העולם השנייה, נכדו הרבה חלומות של האצ"ל ויאיר, בין השאר נגזו גם חלומי של יאיר שטרן לארגן 40 אלף לוחמי אצ"ל בפולין, ש"י קבלו נשק מידי הממשלה הפולנית ויפ" ליגו באוניות לארץ-ישראל, שם יבצעו נחיתה על החוף שתבוא עם התקוממות אצ"ל בארץ נגד השלטון הזר.

כאשר ביום החמישי למלחמה הצטוו

כאשר ביום החמישי למלחמה הצטוו

כאשר ביום החמישי למלחמה הצטוו

כאשר ביום החמישי למלחמה הצטוו

כאשר ביום החמישי למלחמה הצטוו

כאשר ביום החמישי למלחמה הצטוו

כאשר ביום החמישי למלחמה הצטוו

כאשר ביום החמישי למלחמה הצטוו

כל הגברים שלא שירתו בצבא לנטוש את וארשה ולצאת מזרחה, היו גם מנחם בגין ונתן ילין-מור בין היוצאים. במהלך נדודיהם נודע להם שהסובייטים עומדים למסור את וילנא לשלטונה של ליטא, שהיתה אז עדיין מדינה עצמאית, והם יצאו לשם מלבוב, בירת גליציה, תוך זמן קצר התקבצו בולנא של לפני הכיבוש הסובייטי אלפים מתאי האצ"ל בפולין, שהתערבו ברבבות הפליטים שנהרו לעיר. אבל בולנא היה גם סניף עצמאי של בית"ר, בראשו עמד יוסף גלזמן. אחרי שהסובייטים סיפחו את ליטא, היה צורך לפרק את תאי האצ"ל וכן את הפנימיה המיוחדת שהוקמה עבור אנשי האירגון. כמה מחברי האצ"ל אף נשלחו להתקבל כחברים בקומסומול, כדי לעקוב אחר כוונות הרוסים.

בדרך זו הגיעה ידיעה כי הרוסים מתכוונים לאסור את מנחם בגין ואת נתן ילין-מור. מספר נתן ילין-מור: "יעצתי אז למנחם בגין להסתתר ולהמתין עד שהסובייטים יתחילו לחלק אשרות-יציאה מליטא. בגין אמר לי אז: 'אומרים עליך שאתה אדם פיקח, האם שמעת אי פעם שהסובייטים יחלקו אשרות-יציאה?' הסברתי לו כי רבבות הפליטים הנמצאים בליטא מהווים עבורם מיט"

רד ואין ספק שבמוקדם או במאוחר ישתדלו להיפטר מהם. בגין לא האמין בזה ולא שמע לעצתי וכך הוא נאסר במקום מגוריו. אני הסתתרתי בשכונת פועלי רכבת פולניים.

באחד הימים גילה לי גלזמן שאחרי שהגיש בקשה לאשרת יציאה לארץ-ישראל, באו אליו שני אנשי ה.ג.ק.וו.ד. והודיעו לו שלפי הערכתם עומדת להתחדש המלחמה בין ברית-המועצות לגרמניה הנאצית. לדבריהם הם ידעו שהוא עומד בראש אירגון של לוחמים יהודים צעירים, הם הציעו לו לארגן קבוצות פרטיזאניות שיילחמו בהנחיית הסובייטים ובתמורה יותר לו ניהול תעמולה ציונית.

"ההצעה היתה מסוכנת" נזכר ילין-מור, "פירושה היה למסור לידיעת ה"סובייטים פרטים על הנוער הציוני הי" לוחם, שהם יכלו לנצלם כדי לשלוח אותו להילחם במקומות אחרים. גלזמן התייעץ עימי בקשר להצעה זו, שלא יצאה לפועל."

האם היה שייב

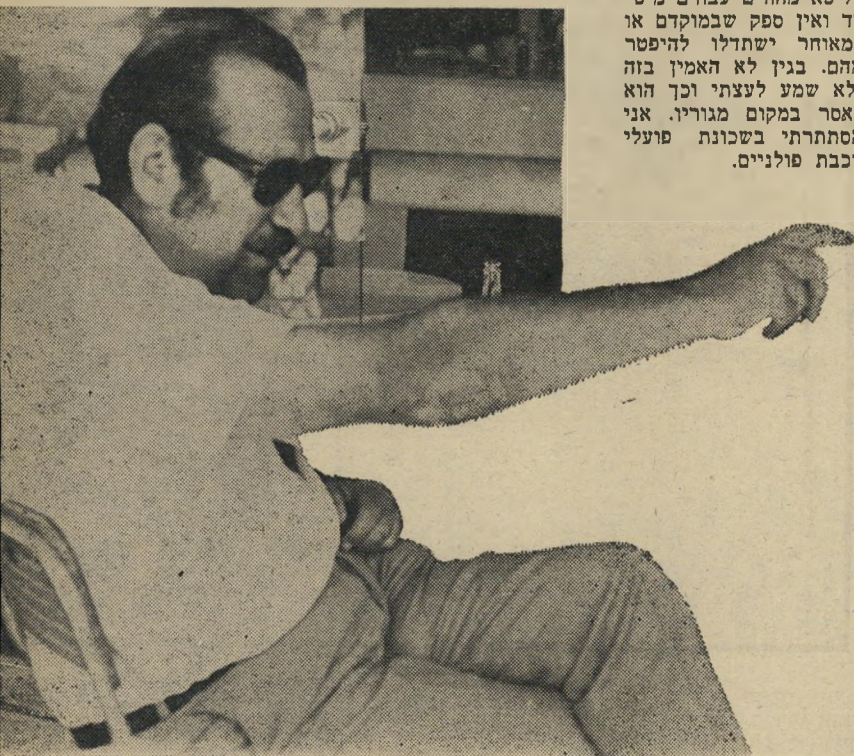
פרובוקטור?

אדם ילין-מור לא הסתפק רק ב"הפרכת החשדותיו של הד"ר שייב נגדו. הוא השתמש בנשקו של שייב כדי להחשיד אותו עצמו, את הד"ר ישראל שייב, בכך שהוא סוכן סובייטי:

"כאשר באו סקדי הנקו-דריבולש ל"ביתו של מנחם בגין, היה המועדף למאסר שקוע במישחק שח. וראה זה פלא: השחקן-שלעצמו לא נשאל לזהותו כלל ולא נעשה שום נסיון לאסור. הן זה הדבר הראשון שבלשים מנסים חייבים היו לעשותו: לנסות לפחות לברר מי הוא חברו למישחק של אדם מסוכן כבגין. כדי לא למחות את הקורא נגלה מיד, שהחבר למישחק באותה עת היה לא אחר אלא ישראל שייב (לפני היותו אלדר). שגר

עם בגין בדירה אחת. "אילו אני מבולבל וחסר שיקול-דעת כמו שייב, שואל הייתי בכל החריפות: כיצד קרה הדבר? האם מפני שהבולשז הסובייטית חשבה אותו לאפסידמוחלט, שלא כדאי להקדיש לו תשומת-לב כלשהי? ואולי מפני שעוד מקודם גויס שייב ל"תפקיד של סוכן-פרובוקטור, שנועד לו למלא את התפקיד של יהודה איש קריות ב"סעודה האחרונה"? מוצא הייתי הרבה נימוקים לבסס את שתי התיוות, בייחוד את זו האחרונה. כשהגיע ארצה לא רק שהיה שייב מן המטיפים לעיתים לקו שמאלי בלח"י; עצם הסתפחותו למחנה "ארץ-ישראל השלימה" לאחר מלחמת-ששת-הימים היא נסיון לשטש את תפיסתו האמיתי: להיות סוכן-פרובוקטור. "אלא שרחוק אני ממדותיו של שייב ולא אתלה בו חשדות-שווא. בייחוד, שאין הוא מסוגל לזה על-פי מיבנה-אישיותו, אשר יסוד הפספסנות והרכילות עולה בו על גדותיו.

"ובכל זאת נשאלת השאלה: איך הור" שה לצאת מליטא הסובייטית ישראל שייב, בעת ששכנו לדירה, מנחם בגין, נאסר?" לא היו אלה השאלות היחידות שניתן היה להציג לשייב כדי להוכיח

נתן ילין מור

את התיוה שדווקא הוא סוכן סובייטי. כך, למשל, מוכיח ילין-מור, בעזרת ציטטות מכתביו של הד"ר שייב, שהיה זה דווקא שייב שב-1948 תבע לפנות לעזרה לברית-המועצות, "המעוניינת כמובן בהסתחת הי שלום באזור זה ובסילוקם של מחרחרי המלחמה האימפריאליסטים."

אך זה עוד לא הכל. מגלה נתן ילין-מור: "בידי נציג לח"י בארצות-הברית מצוי מכתב בכתב-ידו של אלדר, שנכתב אף הוא בלי ידיעתי, במכתב זה קובע הי כתב הנחיות לפעולת אנשי לח"י בארצות-הברית לכשתפרוץ המלחמה המתקרבת בינה לבין ברית-המועצות. אלדר ודאי היה מוכר את כותנתו האחרונה בשביל לממן סילוק מכתב זה, שאילו התגלה תוכנו, היה עומד בוש ונכלם בפני קומץ חסידי השוטים ובפני הציבור כולו."

מהו מכתב מיסתורי זה?

נראה שהמכתב, שהד"ר שייב, היה מוכר את כותנתו האחרונה כדי להשמידו, כי כ"דברי ילין-מור, הוא מכתב המצוי בידי בנימין גפנר, מי שהיה בשעתו נציג לח"י באמריקה. במכתב, בו מנתח הד"ר שייב את אפשרויות ההתמודדות הקרובה בין ארצות-הברית וברית-המועצות, הוא קובע ש"האינטרס של ישראל הוא נצחנות של ברית-המועצות. קורא להכין את תאי ה"לח"י בארה"ב לקראת פעולות חבלה שם, כחלק מהמלחמה שתנהל ברית-המועצות נגדה. אם היה מישחק צריך לשפוט על סמך חומר ההוכחות שהביאו זה נגד זה. מי מהם הוא סוכן סובייטי, אין ספק שהכף היתה נוטה לחובתו של הד"ר שייב-אלדר. הוא הצריך עתה להשיב על החשד ש"הועלה נגדו: האם אתה סוכן סובייטי?"